

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/325
KARAR NO : 1983/574

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13.madde-
sindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yar-
gı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Zekâi Seyhan ve arkadaşları

O L A Y : 26-8-1971 günü öğrenci olan sanıkların staj için buldukları iş yerinde konuşma sırasında sanıklardan Zekâi " Türkiye İslâm Devletinin ve Şeriat ni-
zamnının tesisi ve din devletinin kurulması ile Kurtuluş" demek suretiyle, öteki sanıklar-
da " Memlekette işçi ve köylünün hakimiyeti ele almak için mücaadele etmesi gerektiği
anarşik eylemleri benimseyip, haklı bulduklarını" söylemek suretiyle TCK.nun 163.ve 142.
maddesinde yazılı suçları işledikleri ileri sürülerek Emet C.Savcılığı'nca talepname ile
kamu davası açılmış, Emet Sorgu Hakimliği atılı suçların işlendiği yolunda dosyada yeter-
li kanıt olmakla eylemlerine uyan TCK.nun 163/4.ve 142/4-5.maddelerine göre cezalandırıl-
maları için son soruşturmanın Kütahya Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılıp yapılmasına karar
verilmiştir.

1- Kütahya Ağır Ceza Mahkemesi: 27-10-1972 gününde, 1972/195-163 sayı ilâ; suçun,
sıkıyönetim ilânını gerektiren fiillerden olduğu, davada sıkıyönetim askeri mahkemesinin
görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş,

2- Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı aynı suçlardan sıkıyönetim
askeri mahkemesine iddianame ile kamu davası açmış, bilâhare Ağır Ceza Mahkemesi kararı
itirazı kabil olarak verildiği ve taraflara tebliğ edilmediği cihetle, iddianamenin geri
alınmasına karar vermiş,

3- Kütahya Ağır Ceza Mahkemesi: bu kez, 13-12-1972 gününde, 1972/251-227 sayı ile;
aynı gerekçe ile temyizi kabil olmak üzere yeniden görevsizlik kararı verip, kararı kesin-
leştirmiş,

4- Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı; bunun üzerine yeniden dü-
zenlediği iddianame ile kamu davası açmış,

5- Eskişehir 1.Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi; 14-1-
1974 gününde, 1974-2-1 sayı ile; mahkemelerinin görevinin; Eskişehir ilinde sıkıyönetimin
kaldırıldığı, 26-3-1973 gününe kadar görmekte olduğu davalar bakımından devam ettiği, bilâ-
hare görevinin son bulunduğu, Anayasa'nın geçici 21.ve 1602 sayılı yasa'nın ek-2.maddelerine
göre mahkemelerinin görevsizliğine, olumsuz görev uyuşmazlığı olduğundan bunu çözümleye-
cek Uyuşmazlık Mahkemesi kurulana dek dosyanın bekletilmek üzere Askeri Savcılığa tevdiine
karar vermiştir.

6- 4.Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu sıkıyönetim askeri savcılığında bekleti-
len dosya, 5-4-1982 günlü, 1982/42 sayılı yazı ile olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için
mahkememiz'e gönderilmiştir.

.... / ....

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 31-10-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; Toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç, 26-8-1971 günü Kütahya ili Emet ilçesinde işlenmiştir.

Daha önce ilân olunan sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanmayan davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve halen yürürlükte olan 1402 sayılı yasa'nın görevle ilgili maddelerinin gözönünde bulundurulması suretiyle dava konusu olayın değerlendirilmesi gerekir.

Atılı suçların niteliğine, işleniş biçimine, devletin varlığına ve lâik cumhuriyete yönelik olmasına göre, MGK'nin 7 sayılı kararı 4. maddesi kapsamında olduğu ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Ancak atılı suçlar, son sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiğinden ve sıkıyönetim mahkemelerindeki davalarla genel ve ortak amaç içinde ve 4-5-1981 günlü 1/1 sayılı ilke kararında öngörüldüğü biçimde örgütsel ve organik bağlantılı olduğu yolunda dosyada yeterli somut kanıt bulunmadığından, 1402 sayılı yasa'nın 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşulları gerçekleşmemiştir.

Bu nedenlerle, davanın Adli Yargı yerinde görülmesine ve Kütahya Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Kütahya Ağır Ceza Mahkemesi'nin 27-10-1972 günlü, 13-12-1972 günlü, 1972/195-163, 1972/251-224 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılmasına, 31-10-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

[Signature]

Üye
Y. İsmet Ayer

[Signature]

Üye
Ali Suat Erkoç

[Signature]

Üye
Mustafa Aksoy

[Signature]

Üye
Necati Karakış

[Signature]

Üye
Osman Kayacan

[Signature]

Üye
Ergun Argon

[Signature]

14-11
S.Y.